



Onderwerp : Dekkend AED netwerk

B&W vergadering : 19 april 2017

Zaaknummer : 33349261

Dienst / afdeling : PSD.OSD - Ontwikkeling Sociaal Domein

Aan de gemeenteraad,

In de vergadering van 3 november 2016 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om in Helmond een dekkend AED(Automatische Externe Defibrillator) -netwerk te realiseren. Daarin is het college gevraagd om:

1. Uitwerking te geven aan de doelstelling dat er in Helmond voldoende burgers zijn die kunnen reanimeren, die zo snel mogelijk ter plaatse van een reanimatie kunnen zijn en zo snel mogelijk een AED ter beschikking hebben, gebruik makend van bijvoorbeeld het systeem van SMS-oproep van Burgerhulpverlening;
2. dit in goede samenwerking met onze inwoners en maatschappelijke partners vorm te geven;
3. de opgedane ervaringen van de pilot project Mierlo-Hout mede als input te gebruiken;
4. te onderzoeken of het mogelijk is Wijkhuizen en (actieve)(gebedshuizen te voorzien van AED apparatuur;
5. hierbij de mogelijkheid van herplaatsing van bestaande AED's in overweging te nemen;
6. voor de voorjaarsnota hierover een terugkoppeling te geven met inzicht van de mogelijke financiële kosten.

In het voorstel dat nu voorligt stellen we voor dat we wijkgericht gaan vaststellen of er in voldoende mate draagvlak is bij de inwoners voor de realisatie van een lokaal AED-netwerk, alvorens de gemeente de inwoners hierin (financieel) gaat ondersteunen en faciliteren.

Beleidsmatige context

Het programma Sociale Stad (vanuit de Strategische agenda van Helmond 2016-2020) richt zich op het versterken van de basis. Daarbij streeft ons college onder meer naar een sociale infrastructuur met zorg en ondersteuning dichtbij de inwoners, dat toegesneden is op de behoefte van inwoners en bedrijven. Daarnaast is in ons WMO-beleidsplan 2015-2017 te vinden dat wij de eigen kracht van inwoners willen benutten. Daarbij zetten we onder andere in op bevordering van zelfregie, preventie en inzet van sociale netwerken. De realisatie van een AED-netwerk sluit aan bij voornoemde doordat ingezet wordt op de eigen kracht van inwoners en zij er voor elkaar kunnen zijn ten tijde van een noodgeval, waardoor de kans op overleven significant toeneemt.

Beoogd effect/resultaat

Om tot een dekkend en goed werkend AED-netwerk te komen is allereerst inzichtelijk gemaakt hoeveel AED's de gemeente reeds in eigen beheer heeft en hoeveel AED's de gemeente Helmond per wijk nog nodig heeft. Hieruit blijkt dat de gemeente in totaal 47 AED's nodig heeft om tot een dekkend AED-netwerk te komen (waarvan de gemeente reeds 15 AED's in eigen beheer heeft). Het is mogelijk wijkhuizen en gebedshuizen te voorzien van AED's die 24 uur per dag beschikbaar zijn, dit is echter afhankelijk van het feit of een wijk- of gebedshuis zich bevindt in of nabij het centrum van een zogenoemde 6-minuten zone. Uit contact met de organisatie HartslagNU blijkt dat er in de gemeente Helmond 10 AED's en 423 hulpverleners zijn aangemeld. Voor een goed functionerend en dekkend AED-netwerk dienen dit in totaal ongeveer 47 AED's en 900 burgerhulpverleners te zijn, verspreid over de gemeente Helmond.

Rol van de gemeente

De gemeente Helmond ziet vooral een rol in de voorwaardenscheppende sfeer en wil het initiatief bij organisaties en inwoners laten. Dit sluit aan bij het streven van de gemeente om - middels samenwerking met de inwoners, organisaties en bedrijven uit de stad - gebruik te maken van de oplossingskracht van de inwoners en lokale netwerken om meer draagvlak en betrokkenheid te creëren (Programmabegroting 2017-2020). Voor het optimaal functioneren van het AED-netwerk is inbedding van het netwerk in de samenleving een belangrijke en noodzakelijke voorwaarde. De gemeente zal op voorhand met de wijkraden in gesprek



gaan om hen te informeren over het voornemen om ondersteuning en facilitering te bieden bij de realisatie van een AED-netwerk. De rol van de gemeente spitst zich toe op:

- (1) Bij aanwezigheid van voldoende burgerhulpverleners in een gebied, te faciliteren en te subsidiëren in de aanschaf van het aantal benodigde AED's;
- (2) het beschikbaar stellen van (financiële) middelen met betrekking tot het opleiden van burgerhulpverleners en het gebruiken van een AED;
- (3) het bieden van (financiële) ondersteuning met betrekking tot de inspectie, onderhoud van materiaal en vervanging van pads en batterijen.

Aanpak

Om gebiedsgericht te komen tot de realisatie van een goed werkend AED-netwerk zijn er een aantal stappen te volgen, te weten:

- (1) Per wijk vaststellen of zij bereid zijn een lokaal dekkend AED-netwerk te realiseren;
- (2) Het organiseren van een bijeenkomst door de wijk(raad), voor onder andere EHBO verenigingen, de inwoners en overige partijen die mee willen werken aan het tot stand brengen van een AED netwerk. Daarna per wijk een aanpak bestaande uit:
 - (3) Startbijeenkomst (kennismaking, vaststellen bereidheid inwoners om mee te werken aan een AED-netwerk, benoeming trekker en verdeling taken m.b.t. locatie AED's, organisatie, opleiding, communicatie, aanmelden hartslagnu.nl en middelenwerving);
 - (4) ontwikkelbijeenkomst (Inventarisatie aantal aanmeldingen burgerhulpverleners en per wijk de stappen vaststellen om te komen tot een dekkend netwerk);
 - (5) aftrapbijeenkomst: officiële start en vastleggen verantwoordelijkheden.

Nadat is vastgesteld dat er in de wijk bereidheid is mee te werken aan de realisatie van een AED-netwerk en zowel uit de startbijeenkomst als de ontwikkelbijeenkomst is gebleken dat de bereidheid bij de inwoners in voldoende mate aanwezig is (afgaande op het aantal aanmeldingen voor het volgen van een reanimatiecursus en/of registraties bij HartslagNU), kan de gemeente overgaan tot de ondersteuning en facilitering van de uitrol van een AED-netwerk.

Pilot Mierlo-Hout

In de wijk Mierlo-Hout draait momenteel een pilot om een dekkend AED netwerk op te zetten met behulp van het Stadslab. Om de mogelijke uitrol van een AED-netwerk in andere delen van Helmond te bespoedigen zullen de resultaten en aandachtspunten uit deze pilot worden gebruikt. De verwachting is dat de pilot in het derde kwartaal van 2017 afgerond zal zijn. Gezien de prille staat waar de pilot zich momenteel in bevindt zijn (nog) niet alle keuzes gemaakt – zoals type AED en wel/geen servicecontract – en bevindt de pilotgroep zich op een aantal thema's nog in een oriënterende fase.

Argumenten

Stijging overlevingskans

Bij ongeveer 50% van de slachtoffers waarbij een hartstilstand buiten het ziekenhuis plaatsvindt is defibrillatie noodzakelijk. Een plotselinge hartstilstand buiten het ziekenhuis treft 300 Nederlanders per week. Dit zijn per jaar ongeveer 15.000 – 16.000 personen. Daarvan zijn bij 60-70% van de incidenten omstanders getuige van de hartstilstand. De meeste slachtoffers zijn binnenshuis (70-80%), de overige zijn in openbare ruimten, op het werk, op een sportaccommodatie, etc. De kans op overleving is het hoogst bij reanimatie en defibrillatie binnen de eerste zes minuten bij een hartstilstand. De overleving na reanimatie buiten het ziekenhuis ligt rond de 16.6%. Indien gedurende de reanimatie een AED wordt ingezet, dan stijgt dit percentage naar maar liefst 25%.

Uit voornoemde cijfers blijkt dat het bij een acute hartstilstand van levensbelang is dat we binnen 6 minuten na het ontstaan van een hartstilstand starten met de reanimatie. Een ambulance heeft gemiddeld genomen 10 minuten nodig om bij het slachtoffer te komen, terwijl met elke minuut die verstrijkt de overlevingskans met 5-10% daalt. Als omstanders binnen 6 minuten starten met de reanimatie en daarbij een AED kunnen inzetten, is de overlevingskans van het slachtoffer vele malen groter. Met een goed gespreid, bereikbaar en bruikbaar netwerk van AED-apparaten én opgeleide bedieners kan het risico dat mensen overlijden aan de gevolgen van een hartinfarct verkleind worden. Geadviseerd wordt minimaal 1 burgerhulpverlener op 100 inwoners. Een van de normen voor spreiding, bereikbaarheid en bruikbaarheid van een AED-netwerk is de zogenoemde 6-minutenzone van de Nederlandse Hartstichting.



Aansluiting bij reeds door ambulancedienst gebruikte database (HartslagNU)

Een groot aantal meldkamers van ambulancediensten, waaronder die van Helmond, werkt reeds met een database (HartslagNu) met burgerhulpverleners. Burgerhulpverleners zijn vrijwilligers die kunnen reanimeren en/of defibrilleren. Op het moment dat de meldkamer een melding krijgt over een hartstilstand schakelt zij, direct na het uitsturen van de ambulances, HartslagNu in. Via dit systeem gaat er een sms naar burgerhulpverleners die binnen een straal van ongeveer 500 meter van het slachtoffer wonen of werken. Deze sms bevat de locatie waar 1) het slachtoffer zich bevindt met de boodschap daarheen te gaan en te starten met reanimatie of 2) om de AED op te halen en deze naar het slachtoffer te brengen waar een andere burgerhulpverlener reeds met de reanimatie is begonnen. Omdat meerdere hulpverleners een sms krijgen is de kans groot dat men er niet alleen voor komt te staan en gezamenlijk hulp kan worden verleend aan het slachtoffer, waardoor de kans op overleven significant zal toenemen.

Kanttekeningen

Voor een goed functionerend AED-netwerk is het van belang dat er sprake is van voldoende AED's, die 24 uur per dag beschikbaar zijn en die zijn aangemeld bij HartslagNU. Tevens dienen inwoners en/of organisaties bereid te zijn een AED aan de buitenzijde van hun pand te plaatsen en deze regelmatig te onderhouden en te controleren, zodat het proper functioneren van de AED gewaarborgd blijft. Daarnaast kan een dekkend AED-netwerk alleen goed functioneren bij aanwezigheid van voldoende burgerhulpverleners die zich hebben aangemeld bij HartslagNU. Zij zullen een reanimatiecursus en jaarlijks een herhalingscursus moeten volgen en dienen ook gehoor te geven aan een oproep. Een goed werkend AED-netwerk draait volledig op vrijwilligers en is ook volledig op basis van vrijwilligheid.

Omdat in een vroeg stadium de bereidwilligheid van de inwoners per wijk wordt gepolst en de afspraken omtrent taken en verantwoordelijkheden duidelijk worden vastgelegd, kan een inschatting worden gemaakt over de kans van slagen van een goed werkend AED-netwerk alvorens de gemeente besluit (financiële) ondersteuning en facilitering te verstrekken.

Wij stellen u voor in te stemmen met bijgaand concept raadsbesluit.

Het advies van de commissie Maatschappij zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond
de burgemeester
mevr. P.J.M.G. Blanksma - van den Heuvel

de secretaris
mr. drs. A.P.M. ter Voert



Raadsbesluit 34
Vergadering 30 mei 2017

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 19 april 2017;
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

1. **Inhoudelijk akkoord te gaan met het voorstel om de realisatie van een dekkend AED-netwerk in Helmond te ondersteunen en te faciliteren;**
2. **In te stemmen met de eenmalige uitgaven voor een maximumbedrag van € 70.340,- uit de middelen Programma Sociale Stad;**
3. **In te stemmen met de structurele uitgaven voor een maximum bedrag van € 20.296,- aan onderhoud en opleiding uit het budget versterken lokale netwerken;**

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 30 mei 2017.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier